

Onze Vogels

59e jaargang no.4, april 1998

maandblad van de nederlandse bond van vogelliefhebbers

De

se

De/

se/

*Albino man met natuurkleurig vrouwtje, zanglijsters
die schijnbaar veel kibbelen zijn meestal
goede kweekvogels*

De/

osel/

De Zanglijster

Een Zanglijster beschrijven hoe ze er uit zien lijkt mij wel een beetje overbodig. Iedere vogelliefhebber kent ze want is het niet een Merel welke op het gazon naar regenwormen op zoek is, dan is het beslist wel een Zanglijster. Ook in de stad zijn ze te zien.

Het zijn zeer bewegelijke vogels en niets ontgaat hen. Op meters afstand hebben ze reeds een puntje van de regenworm uit de grond zien komen en het is leuk om hen bezig te zien hoe ze deze verder uit de grond trekken. In Europa bestaan veertien lijsterachtigen.

Bij ons in de Lage Landen kennen we drie soorten lijsters als vaste gasten. Naast onze Zanglijster de Merel, ook wel zwarte lijster genaamd. Dit is een zanger die alleen door de Nachtegaal overtroffen wordt. En als derde gast de Grote Lijster, eveneens een zan-

ger van formaat. Deze is niet alleen groter en forser dan de reeds genoemde, maar hij is reeds in het vroege voorjaar als eerste te horen. Meestal hoog gezeten, brengt hij luid en krachtig zijn lied dat door sommige kenners nog boven de Zanglijster ge waardeerd wordt.

Om deze grote lijster te zien moet men wel wat meer geluk hebben want ze zijn zeer schuw. Naast deze drie soorten kennen we in de herfst, tijdens de grote vogeltrek, gasten uit het noorden en het noordoosten nog

twee lijsters namelijk de koperwiek en de kraamlijster. Hun zang is van weinig betekenis: ze worden dan ook weinig in de volière gehouden. Tot hier een klein overzicht van de aanverwanten van onze lijster.

De Zanglijster komt in alle biotopen voor maar hij heeft de meeste voorliefde voor plaatsen waar akkerbouw en grasland elkaar afwisselen met daarbij hagen en bosjes, liefst met sparren en coniferen. In het voorjaar zijn ze er vlug bij met hun nestbouw en dan laag in de heg of struik op één à anderhalve meter hoogte. Dit omdat er hoger geen volledige beschutting is door het ontbrekende gebladerte. Hierdoor zou het gevaar ontstaan om door eksters en gaaien gezien en be-roofd te worden. Het nest van de lijster is bijzonder, vooral voor wat betreft de binnenkant. De gladde komvorm is vervaardigd van modder en vermolmd hout en is mooi glad en diep gemaakt. Het geeft de indruk van viit te zijn. Het zit erg stevig en vast in elkaar. Ik heb vastgesteld dat één jaar oude nesten er soms nog buikbaar uitzagen.

Het vrouwtje alleen bouwt het nest, maar door beide ouders wordt de plaats gekozen. Een legsel bestaat uit 4 à 5 eitjes, deze zijn mooi blauw-groen met enkele bruine stippen erop. De broedtijd bedraagt veertien dagen en de eieren worden door het vrouwtje alleen uitgebroed. Wanneer zij het nest verlaat om wat eten te zoeken en zich te ontlasten zal de man meestal op de rand van het nest de wacht houden tot zij terug komt. Hij is trouwens ook altijd op korte afstand van het nest, want hun territorium is nu niet zo groot.

Ook heb ik kunnen vaststellen dat hij haar op het nest af en toe iets te eten brengt nog voor dat de jongen zijn uitgekomen.

Broedende Albino pop

Wanneer de jongen net zijn uitgekomen en de daarop volgende dagen blijft zij deze goed warm houden. De man brengt alleen het nodige voedsel aan. Na en dag of vijf gaat zij dan ook meer en meer mee helpen om voedsel aan te brengen. Rond de drie weken verlaten de jongen het nest. Deze tijdsduur is zeer afhankelijk van het tijdstip in het seizoen. Het is normaal dat bij een warme zomer de jongen sneller groeien en dan ook vroeger het nest verlaten.

Zoals reeds vermeld, beginnen ze vlug te nestelen in het voorjaar. Zelfs één à twee weken voor de meeste merels dit hier plegen te doen. Maar wel na de grote lijster want deze kan zich wel een minder beschermd nest veroorloven. Deze vogel weet zich tegenover de ekster en de gaai wel te verdedigen. Ze nestelen dan ook veel hoger: zo tussen de drie en zeven meter.

Onze Zanglijster gaat lang door met jongen grootbrengen. Ik heb vastgesteld dat zij tot in de maand augustus eieren leggen en uitbroeden. Dit is in de volière zeker geen uitzondering.

Een nest met vier Albino jongen, een uitzonderlijke kweekresultaat welke mij nog maar één keer te beurt viel. Alle jongen werden vliegensvlug door de ouders grootgebracht.

Nest met vier jonge isabelbruine zanglijsters, hierbij te vermelden is dat er soms een minder goed nest werd gemaakt, de reden zou zijn niet voldoende modder en houtm. Niet te vergeten de jongen te ringen met 4 mm.

Als voeding voor de kleine jongen worden in het begin bijna uitsluitend kleine regenwormen aangebracht. Ook zijn ze wel verlekkerd op kleine slakjes en zeker met de huisjesslakken weten ze goed raad. Niemand doet hen dit na: hoe ze deze stuk slaan tegen een steen. De uit gevlogen jongen zijn na twee weken zelfstandig. Vooral als het wat regenachtig weer is en ze volop voedsel weten te vinden. Er zijn dan ook bijna geen verliezen onder de jongen. Tegenover hun vijanden komt hun schutkleur goed van pas en ze blijven dan ook veel op de grond of laag in het struikgewas.

Als volièrevogel is het een mooie en dankbare vogel want naast hun prachtige zang gaan ze ook vlug nestelen, mits wat voorzieningen zoals takkenbosjes of een of meerdere coniferen voor de vogels beschikbaar zijn. Soortgenoten worden zeker niet geduld tijdens de kweek hoe groot de volière ook mag zijn. Meerdere koppels in een volière geeft vroeg of laat toch problemen! Alleen al bij het voedsel wat ze nodig hebben voor hun jongen zal een probleem

zijn. Zoals gezegd geven ze de eerste dagen kleine regenwormen, maar ook buffalowormpjes zijn prima. Meelwormen lijken mij niet zo best of het moeten de juist vervelde meelwormen zijn, nog wit van kleur, zacht en mals.

Hoe ik ze kweekte in een grote buitenvolière van 3 x 17 meter. Reeds lang van tevoren had ik compost aangevoerd en met vergaan gehakt materiaal afgedekt.

Ook maaisel van het gazon werd gebruikt, zodat de vogels hieruit het nodige wisten te vinden voor hun jongen. Ook waren ze reeds gewoon gemaakt aan dagelijks eten van kleine hoeveelheden voor geweeke kattenvoer in brokjes. Dit voerden ze later ook spontaan aan hun jongen. Een zelf gemaakt zachtvoer waarin eieren niet ontbraken werden aan hun jongen gevoerd wanneer ze reeds de eerste pluimpjes kregen.

Bij het kweken van zanglijsters dient u op een ding te letten: het voedsel waar u de oudervogels aan went, zullen ze ook aan hun jongen voederen. Maar dat is in feite op iedere soort van toepassing. Bij een blijvende observatie komt u vanzelf te weten wat u steeds te doen staat.

De kweek met het vrij laten rondvliegen en het door de vogels zelf laten zoeken van geschikt voedsel heb ik verschillende jaren met succes toegepast. Maar toch was ik altijd bang voor het verspelen van goede kweekvogels. Dit is dan ook wel eens gebeurd. Het is vanzelfsprekend dat u dan ook in een rustige buurt moet wonen. Met witte zanglijsters kan dit zeker niet en zelfs met bruine lijsters is het al zeer riskant. De laatste decennia zijn de roofvogels erg toegenomen en kan het helemaal niet meer.

Het is nu zowat veertig jaar dat ik mij bezig houd met zanglijsters en nog kan het soms mislukken. Vooral met nieuwe vogels die men nog niet kent. Ook is het een eigenaardigheid in de natuur om vast te stellen dat er sommige jaren redelijk veel zanglijsters voorkomen, en dan weer andere jaren er bijna geen te zien zijn. Doordat er geruime tijd meer en meer interessante mutatie's zoals isabel-bruine en witte lijsters gekweekt worden is ook de belangstelling toegenomen. Het was al vijftien jaar geleden dat ik hierover iets had geschreven. Nu, mede door enkele mooie opnamen welke ik heb kunnen maken, wilde ik dit eens op papier zetten.

*Tekst en foto's
Andre Bruggeman
Sint Nicolaas*

152

Levend voer

Levend voer is van groot belang voor goede kweekresultaten met vele van de door ons gehouden vogels. Niet alleen de echte insectenetende vogels hebben het nodig, ook vele zaadeters en vruchtenetende vogels hebben levend voer nodig tijdens de opfok van hun jongen!

De meeste soorten levend voer hebben echter één nadeel: als je het koopt is het vrij duur en bij vele soorten (krekels, kleine sprinkhanen, fruitvliegen) heb ik vaak de indruk, dat de in de buurt van de volière wonende merels, mezen en mussen er meer van profiteren dan de in de volière wonende vogels! Dit omdat bovengenoemde insecten, nadat we ze in de volière losgelaten hebben, zo snel mogelijk een veilig heenkomen proberen te zoeken en dat ligt in vele gevallen buiten het vogelverblijf.

Gelukkig zijn er vele manieren om dit ontsnappen te voorkomen. Ten eerste is daar de oplossing wormachtige voedseldieren (meel-, buffalo-, morio- en regenwormen bijvoorbeeld). Indien we deze in een voerbak met hoge steile rand geven is het gevaar veel ervan te verliezen klein.

Voor vliegende insecten (kamer-, fruitvliegen en de wasmot) bestaat de mogelijkheid in het deksel van het potje waarin ze zitten een gaatje te maken dat zo groot is dat slechts een insect er door past. De voedseldieren komen er dan één voor één uit en onze vogels kunnen ze hier in alle rust oppikken.

Een oplossing voor springende insecten (sprinkhanen, krekels) is, het doosje waarin ze zitten, eerst een kwartiertje of zo in de koelkast te zetten. Omdat insecten koudbloedig zijn, worden ze bij lage temperaturen traag en als we ze dus na een koelkastbezoek in de volière zetten, zullen ze eerst tijd nodig hebben om zich op te warmen alvorens weg te kunnen springen en juist deze tijd kunnen onze vogels gebruiken om ze te verorberen. Een nadeel van deze methode is, dat we slechts kleine porties kunnen geven omdat bij grotere aantallen de kans op ontsnapping ook weer groter wordt.

De beste oplossing is naar mijn mening echter de gehele volière met horrengaas af te dekken. Dit fijn gaas is gemakkelijk - bijvoorbeeld met visdraad - aan het reeds aanwezige gaas te bevestigen en al het levend voer wat we in de volière plaatsen blijft daar ook. Zo wordt het ook mogelijk, het met veel moeite verzamelde weide-plankton, gewoon in de volière te plaatsen.

Voor grote gezelschap-volières is het wellicht en vrij kostbare zaak, ze met horrengaas te bespannen (al hoewel men zijn geld weer snel terug verdient door niet-ontsnapt voer!), maar voor kleinere kweekvolières is het zonder meer de oplossing.

Maarten de Ruiter, Fijnaart

kweken met mutaties

Gouldamadinen

Tekst: J.J. Lobbes (Ede)

DEEL 6

Foto's: Pieter van den Hooven

Voorwoord bij de serie Gouldamadinen

Door de wisseling van redactie en hoofdbondsuro zijn er blijkbaar een aantal artikelen voor "Onze Vogels" zoek geraakt. Dit is o.a. gebeurd met een aantal artikelen over Gouldamadinen welke geschreven zijn door de heer Lobbes uit Ede. De eerste vijf uit zijn serie zijn reeds gepubliceerd in "Onze Vogels" 1996, bladzijden 112, 172, 212, 276 en 336. De overige artikelen zijn sinds kort op het bondsburo boven water gekomen, en worden de komende maanden gepubliceerd. Onze excuses dat de wisseling van redactie niet geheel vlekkeloos is verlopen en wij hopen dat u toch met plezier het vervolg van Gouldamadinen zult lezen.

Wat de artikelen zelf betreft, door de heer Lobbes worden enkele kleurbenamingen gebruikt, welke niet in overeenstemming zijn met de inmiddels gepubliceerde Standaard-eisen Gouldamadinen. Bij de betreffende artikelen worden door ons de in de standaard gebruikte benamingen toegevoegd.

In de vorige aflevering hebben we kennis gemaakt met de pastelfactor, welke werd ingekweekt in een groene (wildvorm) gouldamadine, met als resultaat geel gekleurde vogels.

We gaan nu eens bekijken welk resultaat het oplevert als we in deze vogels de witborst-factor kweken.

GELE WITBORST (mannen dubbelfactorig)

Als we in de gele gouldamadine de witborst factor kweken ontstaat er een fantastisch mooie geel gekleurde gould.

Deze vogel bezit door de pastelfactor geen eumelanine meer en door de witborstfactor ook geen phaeo-melanine. Alleen het carotenoïde is nog voor 100% aanwezig.

Een duidelijk kenmerk van deze vogel is de witte bef, stuit-, vleugel- en staartpennen. Blauwe veervelden zijn niet meer aanwezig, hoewel enkele mannen nog wel eens een vage blauwe nekband tonen.

De mannen moeten de pastel-factor en de wb-factor op beide chromosomen bezitten om de kleur te tonen en de popjes de pastelfactor op haar bekende X-chromosoom en uiteraard de

Roodkop groen overgoten witborst (enkelfactorig pastel). Deze vogel bezit de voor deze kleurslag noodzakelijke groene was op het rugdek vrij goed

Oranjekop gele witborst (dubbelfactorig pastel).
Pas op bij de dubbelfactorige vogels kan de reductie 100% bereiken. Ook de keel en de masker afscheiding is hier wit.

Zwartkop gele witborst (enkelfactorig pastel).
Een tussenvorm (wat onze standaard betreft), waarbij de eumelanine-reductie in het lichaam vrijwel 100% is, maar de kop nog een duidelijke hoeveelheid pigment laat zien. Let ook op de pigmentvlekken in de nek en de pennen. Deze kleurfout zien we regelmatig bij deze vogels.

wb-factor op haar beide autosomale chromosomen.

Is de wb-factor zowel bij een man als bij een pop maar op één chromosoom aanwezig, dan zijn deze normaal geel met een paarse borst, echter split voor witborst.

Bezit een man de pastelfactor maar op één chromosoom en is wel in het bezit van de wb-factor op beide chromosomen dan krijgen we net zoals bij de gewone gele Gouldamadine weer een andere kleurslag, namelijk de Gele witborst (ef) (enkelfactorig). Deze bezit ook weer een mooi helder geel rugdek. De borstkleur is wit en de vleugel pennen zijn lichtgrijs, bijna wit. Een duidelijk kenmerk van deze vogels is de duidelijk aanwezige blauwe nekrand, hetgeen deze vogel echt een fraai aanzien geeft, samen met de enigszins blauwe stuit en de grijze bef.

Het kopmasker van de zwartkop wordt bij deze kleurslag grijs.

Tot volgende maand

Naschrift redactie:

Inmiddels is er een geheel nieuwe standaard van de Gouldamadinen door de N.B.v.V. uit gegeven. Bij de benaming van deze gele vogels wordt ook bij de niet-witborsten de borstkleur vermeld. De benaming van de gele vogels wordt derhalve Gele Paarsborst, met daarvoor de betreffende kopkleur.

FORMULES

Gele witborst man (df):	$\frac{xP}{xP} \frac{wb}{wb}$	pop:	$\frac{xP}{y} \frac{wb}{wb}$
Geel/ split witborst:	$\frac{xP}{xP} \frac{wb+}{wb}$	pop:	$\frac{xP}{y} \frac{wb+}{wb}$
Gele witborst (ef):	$\frac{xP+}{xP} \frac{wb}{wb}$	Ook bij deze kleurslag kennen we geen popjes.	

PARINGEN

Gele witborst (df) X Groene pop: $\frac{xP}{xP} \frac{wb}{wb} \times \frac{xP+}{y} \frac{wb+}{wb+}$

Alle jonge mannetjes uit deze paring zijn Groenpastel/split wb en alle jonge popjes zijn Geel (paarse borst)/split wb

Gele man (paarse borst) X Groene witborst pop

Alle jonge mannetjes uit deze paring zijn Groenpastel/split wb en alle jonge popjes zijn Geel (paarse borst)/split wb

Gele witborst (df) X Groene witborst

Alle jonge mannetjes uit deze paring zijn Geel witborst (ef) jonge popjes Geel witborst

Gele witborst (ef) X Groene witborst

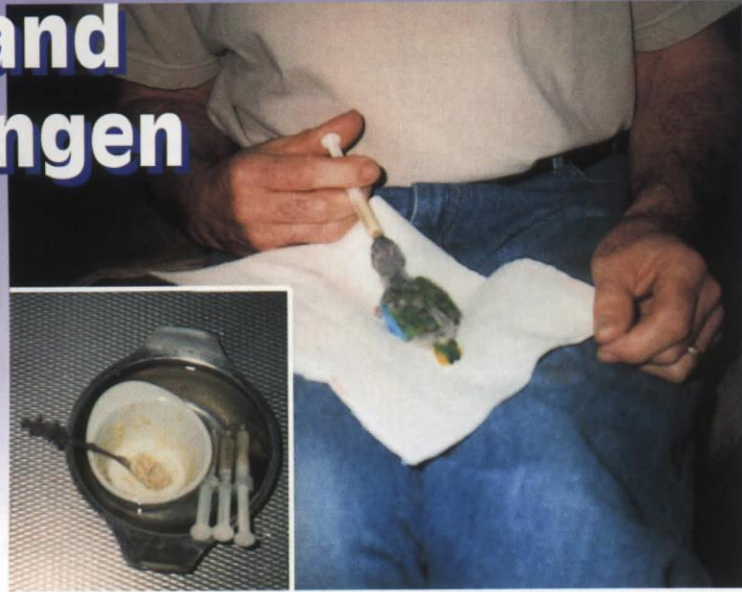
Alle jonge mannetjes zijn: Geel witborst (ef) of Geel witborst (df)
Alle jonge popjes zijn: Groen witborst of geel witborst

Gele witborst (ef) X Gele witborst

Alle jonge mannetjes zijn: Geel witborst (ef) of Geel witborst (df)
Alle jonge popjes zijn: Groen witborst of geel witborst.

Met de hand grootbrengen

Een verhaal over mijn eigen ervaring en belevenis, waarvan ik hoop dat niet alleen de beginnende, maar ook de ervaren kweker er iets van opsteekt.

Laat ik beginnen met mij voor te stellen. Mijn naam is Jaap Zwirs. Een van mijn hobby's is het kweken van Neophema's en daarnaast het promoten van en het leden werven voor de verenigingen. Neophema's zijn Australische parkieten, o.a. Turquoise, Splendid en Bourkes. Ik ben lid van de vogelvereniging Haarlem en ook van Fauna Felisena te IJmuiden.

Eerste dag

Dinsdag 19 maart kom ik rond 5 uur 's middags tot de ontdekking dat bei-

de oudervogels van drie, 14 dagen oude Roodbuikturquoise parkieten, gestopt waren met het voeren van hun jongen. Dat ontdekte ik doordat de jongen met een totaal lege krop bleven bedelen om voedsel. Daar was om 18.00 uur nog niet aan voldaan door de ouders. Door de ouders een paar maal het blok in te jagen heb ik nog tot 21.00 uur gewacht met voeren, omdat ik er niet te snel mee wilde beginnen. Zoiets was mij nog nooit eerder overkomen en ik had daar ook niet op gerekend. Ik moest

zelf voedsel en een behuizing verzinnen omdat de winkels reeds gesloten waren.

Voor de behuizing heb ik een koelkastdoosje (LxBxH= 15x10x10) genomen en dat op een schemerlamp gezet, waarin een 15 w lampje zit. Ik heb een tweede grotere doos op zijn kop over de doosjes heen gezet, met daartussen een paar kartonnen kokerjes voor de luchtdoorlaat. De temperatuur liep op tot 26° en dat vond ik te hoog. Na het geheel iets verschoven te hebben bleef de temperatuur, na regelmatige controle, dag en nacht 21° constant.

Het voedsel heb ik samengesteld uit een halve lepel eivoer, wat ik eerst altijd rul maak met Roosvicee limonade en een halve eetlepel havermoutpap gemaakt met water. Na dit goed gemengd te hebben, en door er steeds een beetje gekookt water aan toe te voegen, heb ik er een papje van gemaakt. Met dit papje heb ik een spuitje van twee cc gevuld en toen aan de slag. Het valt beslist niet mee om zulke kleine beestjes aan het eten te krijgen. Ik ben daar om 21.00 uur mee begonnen en toen ze alle drie 1 cc binnen hadden, bleek dat ik er ruim drie kwartier, met veel geklieder en geknoei, mee bezig was geweest. Het restant van het papje heb ik daarna in de koelkast gezet. Na elk kwartier de kropjes gecontroleerd te hebben, waren deze om 23.00 uur zo goed als leeg. Nogmaals van het reeds klaargemaakte papje weer een deel genomen en dit in een bakje gedaan. Dat heb ik toen handwarm gemaakt in

een tweede bakje met daarin heet water. Vervolgens wist ik bij elk van de jongen 1,5 cc naar binnen te krijgen. De tweede voeding ging al wat sneller, doordat twee van de drie jongen zelf begon te happen naar het spuitje. Zodoende was ik binnen een half uur klaar. In de hoop dat ze de nacht door zouden komen ben ik, na de wekker op 06.00 uur gezet te hebben, gaan slapen. ('s Nachts voeren de ouders ook niet.)

Tweede voederdag

Woensdag morgen 06.00 uur leven ze nog?

Gelukkig wel. Na eerder omschreven verwarmde doosjes geopend te hebben, begonnen ze te bedelen. Ik heb drie spuitjes met 2 cc van het papje gevuld. De eerste twee vogeltjes maakten er ieder binnen 20 minuten één leeg. Het derde jong, tevens achterblijvertje, was op dat moment nog in goede conditie. Door mijn onervarenheid met en onkunde van het met de hand grootbrengen, is voor dit jong het papje waarschijnlijk te dik geweest. Na ongeveer een halfcc opgenomen te hebben, zat er van het ene op het andere moment geen leven meer in het beestje. Dat greep mij toch wel aan, maar helaas, niets meer aan te doen. Vermoedelijk is het jong gestikt.

Nog even slapen en om 8.30 uur waren de kropjes weer leeg. De twee overgebleven vogeltjes waren zelfs in top conditie. Doordat ik nog steeds wat van het papje in voorraad had, was dat op de reeds eerder omschreven manier snel opgewarmd. Dit was de derde keer dat ik ze zelf voerde en dat ging wel zo gemakkelijk, dat ik er stomverbaasd over was. Ik heb nog 15 minuten nodig gehad om beide jongen ieder 2 cc naar binnen te laten werken. De bekjes waren snel schoon door ze zelf af te sabbelen en het voeren was dus snel klaar. De kleintjes konden er voorlopig weer tegen dus kon ik origineel opfokvoer gaan halen. Dat bestaat uit een pak handvoeding voor Lori's, wat slechts een aanvulling is volgens de beschrijving op het pak. Ik heb ook een pakje baby melkvoeding meegenomen.

Waarom, dat weet ik zelf ook niet. Het is normaal namelijk ook goed om de ouders, in melk geweekt, brood te laten voeren. Na van babyvoeding een heel dun papje gemaakte te hebben, heb ik dit ingedikt met de loripoeder tot een smeug papje. Op het moment dat ik dit schrijf hebben ze daar reeds vier maal een voeding mee gehad. Niet eerder dan bij controle bleek dat de kropjes zo goed als leeg waren. Namelijk woensdag om 13.00, 18.00

en 23.00 uur en donderdag om 06.00 uur.

Derde voederdag

Donderdagmorgen waren de kropjes net niet helemaal leeg. Ik heb tot nog toe 2 cc handwarme voeding (37°C) gegeven omdat volgens mij de kropjes dan niet te vol, maar wel goed gevuld zijn. Ze hebben samen niet meer dan vijf minuten nodig om ieder die hoeveelheid, zonder een druppel te morsen, te verorberen. Ze groeien als kool en de veertjes komen mooi door en de temperatuur in het doosjes blijft perfect.

10.30 uur. De kopjes zijn weer leeg, de conditie is uitstekend en ze schreeuwen om eten. Ze krijgen weer dezelfde hoeveelheid eten, het doosje wordt verschoond en binnen 10 minuten is alles, inclusief klaarmaken gebeurd. Wat een voldoening geeft dat, heerlijk. Nu maar hopen dat alles zo blijft gaan en ik ze straks ook zelf aan het eten krijg en daarna op stok.

15.00 uur. Na het openzetten van het doosje willen ze er zelf al uit klimmen, dus dat moet gauw een hogere worden. 19.30 en 23.00 uur nogmaals gevoerd. Binnen 2 minuten ieder een spuitje leeg en alles gaat prima.

Wordt vervolgt,
Jaap

VOGELVOEDING VAN DE TOEKOMST!

Handopfokvoer voor babyvogels:

- NUTRIBIRD A19 : voor ara's, edelpapegaaien en grijze roodstaartpapegaaien
- NUTRIBIRD A21 : voor alle babyvogels

Verpakking van 800 g en 3 kg

VERSELE-LAGA

Vraag de uitgebreide folder :
nv Versele-Laga, 9800 Deinze, Belgium tel. 0032/9 381 32 00 - fax 0032/9 386 85 13

PRESTIGE
NutriBird

Bladvogels een uitdaging?

Net als vele anderen, verleden jaar, hadden ook wij een week regen en wat doe je dan? Je zoekt wat leuke dingen die dan overdekt zijn. Zo kwamen wij in Stiens, Friesland terecht. Gelezen in Onze Vogels. Van buiten gezien leek het ons wat klein maar eenmaal binnen behoorlijk van formaat. Zeer modern. Bij de vogels in de buitenvolière was alles computergestuurd. In deze volière viel mij enkele vogels op, alleen al vanwege hun kleur. Zo'n moderne kleur groen, beetje groot vogeltje? Ik kan het niet laten en wil weten wat voor een vogel het is. De Groene bladvogel was het antwoord.

Eenmaal thuis ben ik hier en daar is gaan informeren. Kennen jullie de Groene bladvogel? Foto's genoeg maar verhalen weinig. Wanneer ik mij beperk tot Onze Vogels dan is daar nog maar tweemaal eerder over geschreven. Eenmaal in 1982 door de heer E.M. Wessels en eenmaal door de heer C. van Berkel. Hoe zit dat eigenlijk in 1998? Wij hebben de heer G.M. Essenberg bereid gevonden u op de hoogte te brengen van de huidige stand met de kweek van de bladvogels.

BLADVOGELS - CHLOROPSIS

door G.M. Essenberg

Hardwick bladvogel ♂ (Foto: Jan Blasman)

Bladvogels komen voor in Zuidoost Azië, zowel op het vasteland van India, Birma, Malakka en Indo China, maar ook op de vele eilanden van de Indonesische Archipel.

Het zijn echte bosbewoners die leven in de toppen van de bomen. Daar doen zij zich te goed aan vele soorten vruchten, nectar en insecten.

Aan de vorm van hun licht gebogen snavel en aan hun penseel-vormige tong, kunnen we zien dat bladvogels ook gedeeltelijk tot de nectarende vogels behoren.

Zij bezitten korte krachtige poten, de hoofdkleur van deze vogels is groen, een prachtige schutkleur voor vogels die in de bomen leven.

De verzorging van deze vogels is niet moeilijk, maar eist wel veel aandacht. Een veel gehouden vogel is de Goudvoorhoofd-bladvogel, zij worden jong uit het nest gehaald en met de hand groot gebracht, daardoor zijn de meeste vogels vrij tam. Het zijn prima zangers en kunnen goed imiteren. Een nadeel van deze vogels is dat zij op een leeftijd van 4 - 5 jaar, de zang vervangen in een soort krijsend schreeuwen. Bent u eenmaal aan de vogel gewend, dan zal men hem niet gauw meer wegdoen.

Een korte beschrijving van de belangrijkste soorten wil ik u niet onthouden. zo'n 20°C. is voldoende voor hen.

Een veel gehouden vogel is de Goudvoorhoofd-bladvogel, zij worden jong uit het nest gehaald en met de hand groot gebracht, daardoor zijn de meeste vogels vrij tam. Het zijn prima zangers en kunnen goed imiteren. Een nadeel van deze vogels is dat zij op een leeftijd van 4 - 5 jaar, de zang vervangen in een soort krijsend schreeuwen. Bent u eenmaal aan de vogel gewend, dan zal men hem niet gauw meer wegdoen.

Een korte beschrijving van de belangrijkste soorten wil ik u niet onthouden.

Een veel gehouden vogel is de Goudvoorhoofd-bladvogel, zij worden jong uit het nest gehaald en met de hand groot gebracht, daardoor zijn de meeste vogels vrij tam. Het zijn prima zangers en kunnen goed imiteren. Een nadeel van deze vogels is dat zij op een leeftijd van 4 - 5 jaar, de zang vervangen in een soort krijsend schreeuwen. Bent u eenmaal aan de vogel gewend, dan zal men hem niet gauw meer wegdoen.

Blauwvleugelbladvogel ♂ (Foto: Jan Blasman)

Een veel gehouden vogel is de Goudvoorhoofd-bladvogel, zij worden jong uit het nest gehaald en met de hand groot gebracht, daardoor zijn de meeste vogels vrij tam. Het zijn prima zangers en kunnen goed imiteren. Een nadeel van deze vogels is dat zij op een leeftijd van 4 - 5 jaar, de zang vervangen in een soort krijsend schreeuwen. Bent u eenmaal aan de vogel gewend, dan zal men hem niet gauw meer wegdoen.

GOUDVOORHOOFDBLADVOGEL **Chloropsis aurifrons**

Hiervan zijn verschillende ondersoorten bekend, die verschillen in grootte en variëren in kleurdiepte.

Deze vogels zijn geheel grasgroen met een oranjegeel voorhoofd, de kin en bovenkeel is paarsblauw, teugels en wangen, keel en kropstreek zwart, het geheel met een gele omzoming, de schouderdekveren zijn helderblauw, de handpennen met donkerbruine top. De snavel is zwart en de poten grijsblauw.

Het formaat is 18 tot 20 cm. De vrouwtjes zijn wat fletser en missen de gele band langs de zwarte keel. Zij komen voor in India, Sri Lanka tot Sumatra.

HARDWICK'S BLADVOGEL

Chloropsis hardwickii

Vaak wordt deze foutief Blauwvleugelbladvogel genoemd. Ook hiervan zijn enige ondersoorten bekend. Van deze vogels zijn man en vrouw duidelijk van elkaar te onderscheiden.

De man ziet er als volgt uit: voorhoofd en wenkbrauwstreep geel doorlopend over halszijden; gezicht, keel en bovenborst zwart; blauwe baardvlek. Boven- en achterkop, nek, rug, vleugeldekveren en staart heldergroen, schouderdekveren en slagpennen blauw, schouders kobaltblauw. Borst

en verdere onderzijde geelgroen, naar de buik meer oranje-geel. De staart is donkerblauw. Snavel zwart, de poten grijsblauw.

De pop is minder zwart, heeft geen blauw aan de vleugels, de onderzijde is geelgroen. Het formaat is 20 cm.

Zij komen voor in India, het Himalayagebied tot Malaysië.

De zang is mooi, maar harder dan de Goudvoorhoofd-bladvogel.

Ook deze vogels zijn prima imitators. Van deze soort worden af en toe poppen ingevoerd.

BLAUWVLEUGELBLADVOGEL **Chloropsis cochinchinensis**

Ook hiervan zijn diverse ondersoorten bekend.

Bij de man zijn de teugels, wangen, kin en keel zwart, omzoomd door een brede lichtgele band van voorhoofd over de ogen tot de onderborst. De baardstrepen zijn blauw, bij de man zowel de pop. De borst is groen, de buik lichter overgaand in groenig wit op de anaalstreek en onderstaartdekveren. De boven- en achterkop, rug, stuit en bovenstaartdekveren zijn groen, de schouderdekveren lichtblauw; de overige vleugeldekveren en armpennen zijn blauw groengezoomd; handpennen blauw met bruine top. Staart blauw, de middelste pennen met wat groen. De ogen zijn bruin. De snavel is zwart, de poten grijsbruin of blauwgroen.

Bij de pop is de hals en bovenzijde groen; borst bleekgroen, de onderzijde lichtgeel. De staart als bij de man. Schouderdek lichtblauw met bruine top; armpennen en vleugeldekveren groen.

De pop van de ondersoort *C.c. flavocincta* uit het gebergte van Noord Borneo heeft een zwarte keel.

Het formaat is 17 - 18 cm.

Deze vogels komen uit Achter Indië, Thailand, Vietnam en Malaysië, tevens op sommige Indonesische eilanden.

osel

De

Grote groene bladvogel ♂ (Foto: Jan Blasman)

KLEINE GROENE BLADVOGEL
Chloropsis cyanopogon

Bij de man zijn de teugels, wangen, kin en keel zwart, vanaf de ogen naar geel omzoomd, blauwe baardstrepen. Verder is hij geheel groen, de handpennen met bruinachtige gelige gezoomde top. De snavel is zwart, de poten blauwgrijs. De ogen zijn lichtbruin. De vrouw heeft geen zwart aan de kop, echter wel de blauwe baardstrepen. Er is een ondersoort bekend. Het formaat van deze vogels is 17 cm. Zij komen voor in Thailand, Sumatra, Borneo en Malaysië.

GROTE GROENE BLADVOGEL
Chloropsis sonnerati

Deze lijkt veel op de Kleine groene bladvogel, de man is groen, de borst en de rest van het onderlichaam zijn wat lichter, de kleine doffe baardvlekken zijn blauw. De teugel, oogstreek (tot even achter het oog) en wangen zijn zwart, het zwart is lichtgeel omzoomd. De ogen zijn bruin. De vrouw heeft geen zwart aan de kop, zij heeft wel de blauwe baardstrepen. De keelstreek is geel. Om de ogen heeft zij een gele rand. Het for-

maat is 19 - 22 cm. Zij komen voor in Thailand, Malaysië, Sumatra, Borneo en Java. Er zijn 2 ondersoorten van hen bekend.

PALAWAN BLADVOGEL
Chloropsis palawanensis

Vogels die we zelden zullen zien, maar toch het beschrijven waard zijn. De man is aan de bovenzijde helder groen, de voorkruin is geler, de vleugeldekveren aan de wortel blauw, verder groen; de kleinste vleugeldekveren (schouders) zijn helder purper, de buitenste en handdekveren puperblauw; de slagpennen zwart met blauwe rand, de armpennen groen, aan de basis blauw; de staart dofblauw min of meer met groene waas; de teugels en veren achter de snavelwortel groenblauw; de kopzijden zijn goudgeel, naar achteren groener. De oogstreek is purper, een hele lichte blauwe baardstreek, de keel is goudgeel. De verdere onderzijde is groen, ondervleugeldekveren grijs met een groene waas, de vleugelranden zijn blauw. De snavel en poten zijn zwart. De ogen bruin. De vrouw is gelijk aan de man, echter doffer en de baardvlek

is wit in plaats van blauw. Het formaat is 18 cm. Er zijn geen ondersoorten van bekend. Zij komen uitsluitend voor op het eiland Palawan van de Filippijnen.

GELE BLADVOGEL

Chloropsis flavipennis

Een gehele groene vogel met een gele waas, de kin en keel zijn lichtgeel, ook in de buikstreek zien we een gelige waas. De grote slagpennen en staart zijn eveneens geel. Om de ogen zien we een gelige waas. De snavel en de poten zijn zwart. Er zijn geen ondersoorten van hem bekend. Zij komen voor op Cebu - en de Mindanao eilanden.

BLAUWMASKER BLADVOGEL

Chloropsis venusta

Deze vogel lijkt veel op de Blauwvleugelbladvogel, echter het masker van deze vogels is blauwzwart met een blauwe baardstreek. De borst is meer oranjebruin. De pop mist het blauwzwarte masker, zij is op deze plaats lichtblauw, ook de baardstreek heeft deze kleur. De ogen zijn bruin, snavel en poten zwart. Het formaat is 14 cm. Deze vogels komen uitsluitend in Sumatra voor. Tot zover mijn relaas over deze mooie vogelfamilie. Wie is de eerste in Nederland die een eigenkweek vogel op de Bondshow toont. We wachten af.

Literatuur

A complete Checklist of the Birds of the World - Howard & Moore.
Philippine birds - DuPont.
Bird guide of Thailand - Boomsong Lekagul & Philip D. Round.
A field guide to the Birds of South - East Asia - King and Dickinson.
Handbook of the Birds of India and Pakistan
Salim Ali and S.Dillon Riply - Volume 6.
A field guide to the Birds of Borneo, Sumatra, Java and Bali - John MacKinnon and Karen Phillipps.

1500 VOGELVRIENDELIJK GEPRIJSDE ARTIKELEN
DIREKT UIT VOORRAAD LEVERBAAR.

Natuurlijk bij **FAUNA BIRDPRODUCTS DISCOUNT** in LOON OP ZAND !

De **GROOTSTE** en best gesorteerde **DIERENSPECIAALZAAK** van het **ZUIDEN** voor al uw **VOGELBENODIGDHEDEN** en daarmee bespaart u bakken geld.

Kom snel langs of vraag onze catalogus aan.

Uw hobby wordt er nu nog mooier op!

FAUNA BIRDPRODUCTS DISCOUNT
De Hoogt 8-10 (bij Mercedes garage)
5175 AX Loon op Zand
Tel. (0416) 36 40 04

Openingstijden:
ma. t/m do. 9.00 - 18.00 uur
vrijdag 9.00 - 20.00 uur
zaterdag 9.00 - 16.00 uur

DE ZWARTMASKER

Aan de lange rij van graspar-kietkleurslagen, die door mutatie werden veroorzaakt, kan weer een nieuwe worden toegevoegd: de zwartmasker. Gelet op de uiterlijke verschijningsvorm van deze mutatie, lijkt zwartmasker inderdaad de meest voor de hand liggende benaming. Laten we het daar dus maar op houden.

Kopstudie

Waar en wanneer deze mutatie precies is ontstaan, is waarschijnlijk niet meer te achterhalen, maar het land van herkomst is vrijwel zeker Nederland; in elk geval werd de zwartmasker in Nederland ontdekt.

De feiten: D. van Dijk, een grasparkietweker uit Glanerbrug ontdekte in 1992 op een vogelbeurs te Weerselo tussen een bonte verzameling gewone grasparkieten twee blauwe mannen met een zwart gekleurd masker en zwarte pigmentstrepen op het onderlichaam. Omdat hij er wel wat in zag, besloot hij de vogels te kopen om ermee te kweken en uit te zoeken of de afwijking van erfelijke aard was of het gevolg van uitwendige omstandigheden en niet erfelijk (modificatie).

Het eerste jaar werden de aangekochte mannen gepaard aan normale grijze poppen. Uit deze paringen kwamen normale grijze en hemelsblauwe vogels, zowel mannen als poppen.

In het tweede jaar zette de heer Van Dijk de jonge poppen terug op de beide mannen. Slechts uit één paring - aangekochte zwartmasker man x F1 (grijze) pop - werden jongen verkregen, waaronder enkele zwartmaskers.

Na twee broedseizoenen stond vrijwel vast dat de zwartmaskermutatie op een autosomaal chromosoom zetelde en recessief was ten opzichte van haar wildallele. Het erfe-

lijkheidsonderzoek dat Van Dijk tot op heden voortzette, bevestigt dit. Er zijn tot dusver geen aanwijzingen, dat er een koppeling bestaat met andere thans bekende erfelijke factoren van de grasparkiet.

In telefonische gesprekken, die ik met Van Dijk voerde en waarin hij een aantal vragen die ik hem stelde beantwoordt, zegt hij o.a.: "Opvallend is de veel donkerder lichaamskleur van de zwartmaskers ten opzichte van de normaalvogels die split zijn voor zwartmasker. Een blauwe zwartmasker zonder donkerfactor toont zelfs een aanmerkelijk donkerder blauwe kleur dan een normale kobaltblauwe grasparkiet. Bij de grijze zwartmaskers zonder donkerfactor zie je een vergelijkbare verdonkering van de lichaamskleur ten opzichte van normaal grijs. Bij de groene zwartmaskers zie je hetzelfde verschijnsel. Overigens, de groene zwartmaskers zijn helaas doodgegaan. Ik heb er alleen nog een paar foto's van. Wel heb ik momenteel een zwartmasker cinnamon, uiteraard met bruin masker en dito bestreping op de borst."

Uit onze gesprekken kwam tevens naar voren dat de in 1992 aangekochte zwartmaskers een gemeenschappelijke, recessief bonte voorouder gehad moeten hebben, omdat er in de nakweek telkens enkele recessief bonte jongen tevoorschijn zijn gekomen. Ook werden er in de afge-

TEKST: H.W.J. van der Linden
Foto's: Pieter van den Hooven

lopen vijf jaar bij enkele zwartmaskers en een aantal splitvogels enkele jongen aangetroffen, die op de achterkop enkele bonte veertjes vertoonden, hetgeen eveneens duidt op het in splitvorm aanwezig zijn van de recessieve bontfactor.

Het kweken met de zwartmasker gaat volgens Van Dijk niet zo voorspoedig als men zou wensen.

Als symbool voor deze mutatie stel ik de letters bf voor, afgeleid van het Engelse woord blackface = zwartmasker. Dit laatste ingevolge internationale afspraken waarbij gezigde genetische symbolen indien mogelijk overeen moeten komen met de eerste letter van de Engelse benaming van de mutatie.

De wildvormfactor wordt dan bf+.

Mogelijke paringen:

1. zwartmasker x zwartmasker = 100% zwartmasker
2. zwartmasker x normaal/zwartmasker = 50% normaal/zwartmasker
50% zwartmasker
3. zwartmasker x normaal = 100% normaal/zwartmasker
4. normaal/zwartmasker x normaal/zwartmasker = 25% normaal
50% normaal/zwartmasker
25% zwartmasker
5. normaal/zwartmasker x normaal = 50% normaal
50% normaal/zwartmasker

Door toegenomen pigment ontstaat enige borsttekening

De ondulatietekening is ook wat zwarter

De paringen 4 en 5 zijn het ongunstigst omdat aan de jongen niet te zien is welke normaal en welke normaal split voor zwartmasker zijn.

De kleurafbeeldingen

De afbeeldingen tonen een volwassen zwartmasker. Zoals te zien, is de tekening op het voorhoofd blijvend en bij de zwartmasker dus geen kenmerk van het jeugdkleed. Zeer interessant is de diepblauwe lichaamskleur terwijl het hier gaat om een vogel zonder donkerfactor. Opvallend is verder de streperigheid van de algemene lichaamskleur en de zwarte pigmentbestreping op het centrale onderlichaam.

Toekomstbeeld

Het kweken met de zwartmasker gaat volgens Van Dijk minder voorspoedig dan men zou wensen. Zijn bestand bestaat momenteel uit 12 zwartmaskers plus een aantal splitvogels en kanssplitvogels. Het zal dus nog wel enige tijd duren voordat de zwartmasker in bredere kring verspreid wordt. Dat is aan de ene kant begrijpelijk, aan de andere kant riskant, omdat bij een fatale ziekte of andere tegenslag de kans bestaat dat de mutatie weer verloren gaat.

Op de lange duur, wanneer er voldoende kweekvogels beschikbaar zijn, zou men een egalere kleur van masker en lichaam kunnen nastreven. En wat te denken van een egaal gekleurde zwarte buikvlek?

Of een en ander überhaupt mogelijk is, zal de toekomst moeten leren.

H.W.J. van der Linden

CYRIL'S KEUZE

De Hop

... populair, overal waar hij te vinden is

Tekst en foto's: Cyril Laubscher. Vertaling: Peter Otten

(alle rechten voorbehouden)

Als men ooit het plezier gehad heeft en Hop rond te zien lopen op een gazon of in langer gras, terwijl hij zijn kuif naar believen opzet en weer opvouwt, kan goed begrijpen waarom deze vogel altijd favoriet is geweest voor mij.

De Hop (*Upupa epops*) is zo opvallend in zijn verschijning, manieren en karakter dat hij onmogelijk verward kan worden met enig andere vogel.

In Zuid-Afrika is hij een algemene, tamme tuinbewoner en alle mensen die het geluk hebben zulk een aantrekkelijke vogel in hun tuin te hebben op zoek naar voedsel, zijn er gek op. Een Hop ziet men vaak lopen met zijn kuif plat gevouwen, of opgezet als hij opgewonden is. Hierbij beweegt hij zijn kop steeds op en neer. In veel opzichten lijkt het dragen van de kuif van de Hop veel op dat van de Kaketoë.

De Hop gaat uiterst precies te werk als hij een stuk gras afzoekt naar insecten en hun larven en hij gebruikt zijn lange, onderzoekende snavel om een smakelijk hapje voor de dag te peuteren. Zelfs kleine hagedissen en slangen staan op het gevarieerde menu van deze vogel. Als hij klaar is met zijn maaltijd vliegt hij weg. Hij lijkt daarbij op een vlinder, met zijn grote ronde vleugels. Hij laat de zwart-wit tekening van de vleugels en staart dan mooi zien. Op de grond bewegen Hoppen zich gebukt voort, maar in een boom zitten ze heel fraai rechtop.

De roep: hoep-oep-oep, waar zijn naam is afgeleid, is niet erg luid, maar draagt ver en kan soms over een afstand van twee kilometer gehoord worden!

De Hop komt voor in Europa, Azië en Afrika en is ondergebracht in één en-

kel genus, met tien ondersoorten, zoals die staan in A Checklist of the Birds of the World van Howard en Moore. De ondersoort *U.e. africana*, die is afgebeeld, leeft in Zuid-Afrika. Hij komt voor van Kaapstad, noordwaarts tot en met Zaire, Kenia en Oeganda.

De nominaatvorm *U.e. epops* komt voor in de warmere Middellandse zee gebieden van Europa en voorts in West- en Centraal-Afrika, tot het westen van Azië en in India. Andere ondersoorten leven zelfs in China en Madagaskar. Sumatra en Maleisië zijn de zuidelijke Aziatische gebieden waar hij vaste voet gekregen heeft: het is een wijdverbreide soort.

De Hop bewoont dus een breed scala aan gebieden die zich uitstrekt over elk type verblijf plaats, uitgezonderd dicht bos en woestijn. Hij is gewoonlijk geen trekvogel, hoewel hij van tijd tot tijd plaatselijk wel wat rondtrekt. In sommige gebieden is er echter wel trek, afhankelijk van de seizoenen.

Vroeg in het voorjaar tot zomer is het broedseizoen. Het nest zit in een boomholte of in een nis in gebouwen, in rotsen of in de grond. Ik heb ze ook zien nestelen in termietenhopen die vernield waren. Als er jongen zijn stinkt het nest nogal. De vier tot zes eieren zijn blauw en worden spoedig vuil doordat de Hop geen nesthygiëne pleegt. De jongen komen na ongeveer achttien dagen uit en vanaf 25 dagen vliegen ze uit. Het mannetje voert het wijfje dat het nest pas verlaat als de jongen al flink groot zijn.

Op de foto, gemaakt in de tuin van een vriend in Bulawayo, in Zimbabwe zien we een mannetje een flink nestjong voeren. De tijd die nodig was

voor een fotosessie van meerdere dagen heeft zeker vruchten afgeworpen. Om de juiste positie van de vogel bij het naderen van het nest te berekenen, was het belangrijk de aanvliegroute van de Hop goed te bekijken. Ik wist al dat de jongen snel groeiden en het was mijn grootste wens die speciale plaat te maken van het jong bij het aannemen van voer van de ouder(s).

Tenslotte was het fotograferen van deze schitterende vogels een prettige ervaring. Wat een opwinding, vooral nadat ik de foto's terug kreeg van de ontwikkelcentrale! Ik was heel gelukkig een unieke serie platen geschoten te hebben. Sommige toonden het ogenblik net vóórdat het voedsel aan het jong gegeven werd. Ook de timing van het fotograferen was perfect geweest, want alle vier jonge Hoppen vlogen twee dagen erna uit.

Bij het fotograferen van deze vogel, werd ik getroffen door de schoonheid en langzaam lome manier waarop de vogel het nest nadert.

Ik kon niets anders dan de bijna luie manier van het naderen van het nest door de Hop in de vlucht, vergelijken met dat van de IJsvogel die meer als een kogel op snelheid het nest binnen knalt, de jongen voert en meteen rechtsomkeer maakt.

De Hop is precies het tegenovergestelde en wat mij betreft is dat ook waar het bij deze prachtige soort om draait.

Verrukkelijk, kleurrijk, met duidelijke aftekening, roep en vlucht. Een vogel met zoveel karakter en zo onbevangen. Het is echt een van mijn favorieten!

De/

ssel

Het kweken met Europese cultuurvogels

Onkruiden als vogelvoedsel deel 5

DOOR WIEL HÖPPENER (ALLE RECHTEN VOORBEHOUDEN)

TEUNISBLOEM

Wanneer men zich serieus gaat toelagen op de studie van alles wat groeit en bloeit om ons heen, dan komt men planten en kruiden tegen die ons nooit zijn opgevallen en waarvan we nooit hebben geweten dat een en ander een uitstekend vogelvoedsel is. Achteraf kom je dan tot de conclusie dat je een hoop gemist hebt. Zo is het althans vergaan met de teunisbloem.

De plant die de laatste jaren bij vele vogelliefhebbers een meer dan gewone belangstelling geniet en daardoor hoe langer hoe meer op de vogelvoedertafel terecht is gekomen. De teunisbloem die oorspronkelijk uit Amerika komt, heeft een groot verschil tussen jeugdform en volwassen vorm. Het is een plant die in het najaar kiemt. Overwintert en in het volgende voorjaar bloeit, zaden maakt en in het najaar afsterft. We kunnen dan ook spreken van een tweejarige plant. Het is een vrij algemene soort die groeit op zandgrond, in de duinen en langs grote rivieren. Ook in Zuid-Limburg is op de afgegraven steenberg van de voormalige steenkolenmijnen, de teunisbloem inmiddels in groten getale te vinden. De bloeitijd is van juni tot september, maar daarna blijft het bruine zaad nog lang opgesloten in de buisvormige zaaddoosjes of zaadpeultjes. Een volwassen plant kan tot 1.50 m groot worden en is dikwijls vertakt als ze op de goede bodem staat. De bladeren zijn lancet-vormig, zijn 10 cm lang en 3 cm breed. De kleur is als die van tabaksbladeren. De gele bloempjes verwelken, vallen af en het zaad gaat zich daarna vormen in de steeltjes. In de herfst barsten de steeltjes die inmiddels zaaddoosjes zijn geworden, open en laten de zaden los.

Wij vogelliefhebbers wachten met oogsten tot de laatste bloem uitgebloeid is. Wij kunnen op twee manieren oogsten. Ofwel de plant afbreken of afsnijden en de zaaddoosjes op een grote witte doek leegschudden, of de plant meenemen en zo in de voliëre plaatsen.

Bijzonder verzot op de teunisbloem zijn de putter, de groenling, de kneu, de frater, de vink en de sijs. Kenners beweren zelfs dat de putter, als hij mocht kiezen, eerst het zaad van de teunisbloem zou eten alvorens het nigerzaad te snoepen en daar is (dat weet elke wildzangkweker) de putter toch ook een groot liefheb-

ber van. Sijsjes komen vrij snel de lekkere bruine zaadjes uit uw hand eten en dat is dan weer een goed middel om de vogels tam te maken.

ECHT KNOOPKRUID

Deze prachtige plant valt op door zijn purperroze bloemen. Het is een overblijvende, zeldzame soort en groeit op vruchtbare grond in het oosten van ons land en in Zuid-Limburg in bermen, op weilanden, hellingen, hooilanden en wegranden. De soort is variabel en vormrijk en ze prefereert een droge standplaats. De vruchten zijn kale nootjes en hebben de vorm van een half maantje. De bloeitijd valt tussen juni en september en de plant kan een hoogte van 1.20 m bereiken. Wil men er zeker van zijn dat men te maken heeft met echt knoopkruid, dan is het zaak om de plant nader te bekijken.

In afwijking van de andere Centaurea-soorten vormt deze plant een struik. De bladeren die lancet-vormig zijn, zitten omwisselend tot boven aan de bloem. Het is een forse struik die sterkt vertakt is. De zaden zijn grijsbruin van kleur en lijken veel op het distelzaad wat te vinden is in een goede voliëre-zaadmengeling. De uitgebloeide bloemen vormen een droge zaadknop waarin de zaden beschermd worden tegen vocht. Bij het oogsten van de zaden moet men er rekening mee houden, dat men alleen de droge harde stroachtige zaadknoppen moet plukken, zeker als men hiervan een voorraad wil aanleggen. De zaadknoppen die nog niet rijp zijn (vochtig van binnen) kunnen na enkele dagen een schimmel vormen en dat moeten onze vogels beslist niet hebben. De rijpe zaadknoppen kunt u uitwrijven en de zaden bij de gewone zaadmengeling doen (met mate) wat een verrijking is van het voer. Geef uw vogels de zaden van het knoopkruid niet apart in een voerbakje, want dan laten ze alle andere zaden staan en dat is ook niet goed.

De zaden van het echt knoopkruid worden door alle wildzangvogels met graagte gegeten. Ook de kanarie mag graag een graantje van dit waardevolle onkruidzaad meepikken, maar denk er aan: gemengd met hardvoer.

De grote broer van het echt knoopkruid is de grote centaurie (*Centaurea scabiosa*). Ook deze plant groeit op dezelfde plaatsen als het knoopkruid en de beschrijving van de grote centaurie is in

grote lijnen aan die van het knoopkruid. Het enige verschil dat ik vermeldenswaard vind is dat de bladeren anders, getand, zijn. Toch behoren beide tot de Centaurea-soorten. Verder weet ik geen reden om hier nog dieper op in te gaan. Bijzondere liefhebbers van deze zaden zijn de putter, de kneu en in de natuur de goudvink.

HENNEP

Hoewel hennep bij de meeste vogelliefhebbers alleen bekend is als korrel in de voedermengeling, wil ik aan de plant toch enige aandacht schenken. Het is een eenjarige tweehuizige (dat wil zeggen, mannelijke en vrouwelijke bloemen komen niet op dezelfde plant voor) niet inheemse soort. Hij stamt eigenlijk uit de Noordwestelijke Himalaya.

Hij wordt in ons land gekweekt, maar kan ook verwilderd voorkomen. Dat verwilderen kan dan als volgt te werk zijn gegaan. Een echte vogelliefhebber voert in de winter de vogels in de natuur. Hij gebruikt daarvoor géén brood of overgebleven aardappelen, want die zijn binnen een uur bevroren. Nee, hij gebruikt daarvoor de normale zaadmengeling, waar dus ook hennep in zit. Een hennepkorrel valt tussen de stenen en is daardoor onbereikbaar voor de vogels. Deze korrel kiemt in het voorjaar en wordt een plant die bloeit en zaden vormt. Als deze zaden dan door de wind verspreid worden, is de verwildering compleet.

De hennepstruik kan een hoogte tot een meter bereiken en bloeit in juli tot augustus. De struik verspreidt een geur die ik moeilijk onder woorden kan brengen en wordt tijdens het rippen der zaden door weinig vogels bezocht. Zijn de zaden eenmaal rijp, dan is vooral de boekvink vaste gast aan tafel en eist dan ook het grootste deel voor zichzelf op.

De hennepnetel (*Galeopsis tetrahit*) heeft niets te maken met de hennepplant en behoort ook tot een andere familie. Deze plant ziet er uit zoals de normale netelsoorten, maar prikt niet. Kenmerkend bij deze soort zijn de verdikkingen aan de voet van de bladsteeltjes. Het is een eenjarige algemene soort die tot 75 cm. hoog kan worden. De vink en de groenling kunt u met deze plant een plezier doen.

voedsel

De

het houden en kweken van

Blauwkroontjes

Bewerkt door:
Marcel van Aelst

Foto:
Pieter van den Hooven

Het Blauwkroontje is de meest bekende Vleermuis-papegaaiensoort en wordt regelmatig door vogelliefhebbers in gevangenschap gekweekt. Als men bij de huisvesting en voeding enkele punten in acht neemt dan is de kweek niet moeilijk. Het thuisland van de Blauwkroontjes is zuidelijk Thailand, Maleisië, Sumatra, Borneo en de kleine eilanden rond Sumatra en Borneo.

De levensruimte van de Blauwkroontjes zijn open woud en woudrandgebieden tot op een hoogte van 1000 meter. Ook in fruittuinen en vruchtenplantages zoals kokosnoot aanplantingen worden deze kleine papegaaien steeds weer gezien. In kleine groepjes, soms ook wel paarsgewijs gaan ze op voedselzoektocht in het kronendak van de bomen. Hun voedsel bestaat uit vruchten, bessen, knoppen, bloesem, nectar en kleine insecten.

De geluiden die de vleermuispapegaaitjes voortbrengen zijn geen typisch papegaaiengeluiden. Ze laten, bijzonder tijdens de baltsperiode, een melodieuze gekweel horen. Daarbij spreiden de mannen in hun stuitgevederte en rode keelvlak open. De alarmroep is luid en schril.

Blauwkroontjes, zoals trouwens alle vleermuispapegaaien, vertonen geen uitgesproken paarverhouding. Ze zitten bijna nooit dicht bij elkaar en verzorgen evenmin elkaars veren. Ze staan wel steeds in een nauw roepcontact en bewegen zich nooit ver uit elkaar. Bij het baltsen voert de man zijn popje niet zoals bij alle andere papegaaiensoorten door de pop haar snavel te omvatten en zo voedsel over te dragen, maar door het aanbieden van voedsel van op de punt van de snavel.

Als nestgelegenheid nemen de Blauwkroontjes in het wild een hol in een stam of tak van een boom. De poppen brengen zoals bij agapornieden, schors en stukjes blad als nestmateriaal in het hol, waarbij ze eveneens datzelfde materiaal tussen de rug- en stuitveren naar binnen dragen. Het legsel bestaat uit 4 à 5 eieren, die ongeveer 20 dagen alleen door de pop bebroed worden. De jongen verlaten na een 30 tal dagen het nesthol. Het Blauwkroontje wordt in zijn geboorteland door de bevolking graag in kleine ronde kooien gehouden. Ze worden enkel van gekookte rijst, bananen en papajaïs voorzien, zodat ze geen al te lange levensduur beschoren is. Man en pop zijn na de eerste rui goed van elkaar te onderscheiden. De mannen hebben een rode keelvlak die bij de poppen ontbreekt. Ook missen de poppen eveneens de blauwe kopvlak, die wordt enkel aangegeven. Een bijzonderheid in de verenkleur is bij enkele poppen in gevangenschap omstreden. Na ongeveer een 3 tal jaren krijgen ook zij een rode keelvlak, maar niet zo uitgebreid en intens als bij de mannen.

In gevangenschap werd het Blauwkroontje voor de 1e maal aan de mensen voorgesteld in 1869 in de dieren-tuin van Londen. Reeds in 1907 bereikte men een eerste broedresultaat. De eerste kweek in Europa lukte bij een Deense liefhebber in 1968 en in Duitsland in 1974.

Wij zelf kweken met 3 paren Blauwkroontjes, waaronder een jong paar dat uit ingevoerde vogels gekweekt werd.

Wij houden onze Blauwkroontjes en andere Lentepapegaaitjes, Filipijnse hangparkietjes, Geelhangparkietjes en Celebespapegaaitjes in de kelder. De temperaturen liggen constant tussen de 18 en 20°C. Mijn Vleermuispapegaaitjes doen het goed met drie paren van een verschillende soort in een grote voliëre van 360 x 120 x 220 cm. hoog en eveneens per paar in een kleinere voliëre van 120 x 50 x 110 cm. De beste ervaringen hebben we echter met aparte paren, terwijl bij het houden van meerdere paren in een grote voliëre bij de Filipijnse hangparkietjes gevechten ontstonden, die onbevruichte legfels als gevolg hadden. Vandaar dat we de voorkeur geven aan het apart houden van paren.

De wanden van onze voliëre zijn met tegels bekleed zodat we ze gemakkelijk kunnen reinigen, een echte must bij het houden van deze soort papegaaitjes. De bodem is met houtkrullen bedekt, die regelmatig ververs worden. De luchtvochtigheid ligt door regelmatig begieten van de planten die zich in de kelderruimte, maar wel buiten de voliëre bevinden rond de 80%.

Als voedsel ontvangen de Blauwkroontjes vers fruit (in het bijzonder appels) geweekte rozijnen, geraspte wortelen, Lorinectar evenals industrieel gemaakt eivoer als basisvoedsel. Af en toe maar niet in grote hoeveelheden, geef ik aardbeienconfituur en aardbeien yoghurt. Als ze met jongen liggen zijn niet alleen de Blauwkroontjes, maar eveneens alle andere vleermuispapegaaien gek op meelwormen, die voor het nodige eiwitgehalte zorgen, iets wat bij het grootbrengen van de jonge vogels van het grootste belang is. Daarbij mag men echter de meelwormen nooit in een keer in grote hoeveelheid verstrekken maar meermaals per dag een kleine portie. Een zaadmengeling wordt door de Blauwkroontjes slechts in geringe mate opgenomen.

In de herfst geven we onze vogels bessen van de vuurdoorn en lijsterbessen (niet overdrijven want de pitten daarvan zijn giftig) terwijl ze allemaal om de andere dag verse wilgentwijgen krijgen waarvan de schors meteen afgeknaagd wordt, om daarna het sap over hun borst en rugveren te verdelen. Als nestgelegenheid ontvangt ieder 2 natuurstammen die een gezamenlijke hoogte hebben van 40 cm. Terwijl de binnen diameter van het broedhol circa 15 cm. bedraagt. De invliegopening is 5 cm. In de bodem van deze boomstam hebben we 4 gaatjes aangebracht waardoor de vloeibare afscheidingen van de jonge vogels afgevoerd kunnen worden. De bodem vullen we met een laagje houtkrullen. Deze aangeboden nestgelegenheid wordt door de vogels meteen aangenomen.

Onze eerste vogels werden in 1990 als jonge importvogels aangekocht. Na on-

geveer 9 maanden waren ze uitgeruid en konden toen als aangepast beschouwd worden. Ze betrokken dan een kleine voliëre van 120 x 90 x 110 cm. hoog. Inrichten en nestkasten volgens zoals reeds beschreven.

In de jaren 1991 - 1992 werden er geen kweekactiviteiten waargenomen. Wel baatste de man en voerde zijn popje, terwijl zij wel een van de aangeboden nestkasten onderzocht, maar tot eieren leggen is het niet gekomen. Dat veranderde in 1993. In januari konden we intensieve en langdurige copulaties optekenen. De man zong zeer doordringend, fladderde met zijn vleugels, zette zijn rode keel en borstveren op en werkte voedsel naar omhoog om aan zijn popje te geven. Nadat de pop er in het beging wat ongeïnteresseerd had bij gezeten liet zij zich toch voeren. Vervolgens onderzocht ze beide nestboomstammen en koos er een uit. Er werd geen nestmateriaal ingedragen. Nu nog konden we regelmatig copulaties waarnemen, die soms 5 minuten lang duurden terwijl mijn aanwezigheid hoegenaamd niet stoorde.

In januari werd het eerste ei gelegd, waarbij de pop tot na het leggen van het 3e ei regelmatig de nestkast verliet. Daarna gebeurde dit nog slechts eenmaal per dag om te ontlasten. Dat eerste legsel bestond uit 5 eieren, waarvan er 3 bevrucht waren. Na 20 dagen, vanaf het leggen van het 3e ei gerekend kwam het eerste jong uit, dat zich door zachtjes piepen kenbaar maakte. Een dag later kwamen de volgende eieren uit. Tot ongeveer de 9e dag zijn de jongen vogeltjes blind en naakt. De ogen gaan vanaf de 12e dag open. Op de 15e dag is het hele lichaam met dons bedekt en op de vleugels worden dan de eerste schachten zichtbaar. Na 22 dagen zijn de vleugels bijna volledig bevederd en de schachten op het lichaam breken open. Na ongeveer 30 dagen vliegen de jonge vogels uit. Gedurende de eerste 10 dagen was het uitsluitend de pop die de jongen van voedsel voorzag, terwijl de man haar aan de nestgang eten bezorgde. In die periode kwam de pop alleen nog uit het nest om zich te ontlasten. De eerste 2 weken na het uitkomen van de jongen kon ik de neststam niet schoonmaken en toch bleef de ondergrond volledig droog. Eerst vanaf de 3e week heb ik het nest iedere week ververs, omdat het doornat was. Deze vogeltjes kunnen een regelmatige nestcontrole goed verdragen. In maart is de laatste jonge vogel van het 2e broedsel uitgevlogen.

In juni 1993 bezorgde datzelfde paar ons een 2e legsel. Van de 5 gelegde eieren kwamen er ook 5 jongen uit, die allemaal uitvlogen. Van een 3e legsel dat uit 4 eieren bestond, kwam er slechts een jong uit dat in december de nestkast verliet. Ons 2e paar Blauwkroontjes had 2 onbevruichte legfels.

voedsel

De

Het 3e paar had eveneens 3 legsels, waaruit ook jongen voortkwamen. Spijtig genoeg werden deze jongen in hun eerste levensdagen door hun ouders opgegeten. De reden hiervoor is ons onbekend. Het is te hopen, dat deze prachtige vogeltjes door nakweek in de volière van de liefhebber behouden kunnen blijven. Als men zich op de

kweek van deze papegaaitjes toelagt, dan moet het duidelijk zijn dat de verzorging en de kweek zeer veel geduld vergt.

Niettemin kan ik de Blauwkroontjes aan alle liefhebbers ten zeerste aanbevelen, speciaal aan hen die bereid zijn deze opofferingen op de koop toe te nemen. Het belangrijkste doel moet

steeds de kweek zijn en als men bepaalde punten in acht neemt zullen kweekresultaten niet uitblijven.

Ik hoop dat dit artikeltje hiertoe heeft bijgedragen.

GEHU KOOIEN

FABRICAGE VAN:
VOGELKOOIEN, PLASTIK-ARTIKELEN
ZIEKENKOOIEN, PUNTLASWERK EN
VERZINKEN EN VERCHROOMEN

STOP geen geknoei meer met eigen bouwsels.
Wij leveren u betaalbare kooien,
en voor elke vogel de juiste kooi.

De kooien zijn opgebouwd uit 10 mm. met kunststof beklede plaat. De voorzijde is met aluminium afgewerkt en de kooien worden als bouwpakket geleverd.

Vraag documentatie aan bij:
GEHU-KOOIEN
Transportweg 9 - 7442 CT Nijverdal (Industrieterrein 't Lochter)
Telefoon: 0548 - 61 61 87

Vertegenwoordiger voor België:
Dhr. Naessens
Anzegemsestraatweg 28,
8790 Waregem Tel. 056 - 60 99 22

Boekennieuws

Nieuw verschenen:

Parrots, a guide to the Parrots of the World, geschreven door *Tony Juniper* en *Mike Parr*, geïllustreerd door *Kim Franklin*, *Robin Restall*, *Dan Powell*, *David Johnston* en *Carl D'Silva*. Het boek werd samen met Pica Press in Groot-Brittannië ontwikkeld en wordt in Nederland en België uitgegeven door GMBuitgeverij in Haarlem.

Parrots beschrijft alle soorten (in totaal 352) en hun ondersoorten van deze familie tot in de kleinste details. De familie der Papegaaien is een van de grootste vogelfamilies, maar helaas wordt 20% van de soorten ernstig in zijn voortbestaan bedreigd. Alle soorten worden in Parrots in kleur afgebeeld. De tekst gaat in op determinatie, verspreiding en status, ecologie en afmetingen, en geeft een nauwkeurige beschrijving van adulte en juveniele vogels van alle bekende ondersoorten.

Parrots is bedoeld voor veldterminatie en als naslagwerk voor iedereen die geïnteresseerd is in papegaaien, agaporniden en parkieten.

Parrots (ISBN 90-74345-16-6, prijs f 125,-) is te koop in de betere boekhandel.

Aluminium volière's en kooien

HABO

- Diverse kleuren op voorraad
- Standaard elementen en volières op voorraad
- Geïsoleerde nachthokken
- Perspex voorzetramen
- Onderdelen voor zelfbouw
- Alles wordt geleverd in geanodiseerd aluminium
- Zeer goede kwaliteit en Service
- Opmeten en Advies aan huis is mogelijk
- Showroom gehele week geopend

Schoolstraat 82c
3864 MK Nijkerkerveen
Tel. 0342-461587
Fax 0342-461592
Mob. 0653354031

Openingstijden:

Ma. t/m Vrij. 9.00 t/m 17.00 uur
Za. 9.00 t/m 13.00 uur

Over Kanaries gesproken

ZANG • KLEUR • POSTUUR

Een nieuwe keurtechniek voor de kleurkanarie - 1

Het is al weer enige tijd geleden dat in een serie artikelen in *Onze Vogels* uiteen is gezet hoe en waarom de benaming van de kleurslagen bij de kleurkanarie is gewijzigd. de nieuwe kleurbenaming is momenteel nagenoeg dor en voor iedereen probleemloos ingevoerd.

De opbouw van de kleurbenaming is gebaseerd op **de drie primaire kenmerken** van de kleurkanarie n.l. de kleur van de melanine, de lipochroomkleur en de verschijningsvorm d.w.z. het intensief of schimmel of mozaïek zijn.

De beoordeling van de kleurkanarie tijdens de keuringen is evenwel nog niet zo strikt gebaseerd op die drie genoemde primaire kenmerken. Tot nu toe werden twee primaire kenmerken beoordeeld en wel de kleur van de melanine en de lipochroomkleur (pigment en bijkleur) waarbij het theoretisch maximum 50 kleurpunten was.

Om toch de drie primaire kenmerken van de kleurkanarie optimaal te kunnen beoordelen bestaat een keuringsstelsel dat al enige jaren internationaal wordt toegepast, niet alleen op wereldtentoonstellingen, maar ook in landen als België, Duitsland, Frankrijk, Oostenrijk, Polen, Spanje, Zwitserland, enz.

De keurmeestersverenigingen voor keurmeesters van kleurkanaries van de ANBvV en de NBvV hebben in 1997 tijdens hun jaarlijks congres het voorstel gedaan met ingang van het keurseizoen 1998 ook in Nederland over te gaan tot dit keursysteem.

Uitgangspunt van het nieuwe keuringsstelsel is het theoretisch toekennen van maximaal 55 punten aan de gezamenlijke primaire kenmerken; aan de secundaire kenmerken worden 45 punten toegekend. Binnen dit systeem is tevens het uitgangspunt dat praktisch maximaal 93 punten aan een kleurkanarie wordt gegeven. Alle nu bekende kleurslagen kunnen met dit systeem worden beoordeeld maar niet alle kleurslagen zijn op dezelfde

wijze opgebouwd, dat ze altijd uit drie primaire kenmerken bestaan.

Dit maakt het noodzakelijk dat bij de beoordeling gebruik moet worden gemaakt van verschillende keurschalen.

De rubrieken voor de vier verschillende keurschalen zijn als volgt opgebouwd:

a. primaire kenmerken:

melanine
lipochroom
verschijningsvorm

b. secundaire kenmerken:

bevedering
vorm en grootte
houding
alg. indruk

Onderstaande matrix geeft aan hoe de rubrieken zijn gerangschikt, welke theoretische maximale punten beschikbaar zijn en hoe de vier keurschalen zijn opgebouwd.

Onderstaande kleurslagen worden beoordeeld in de verschillende schalen:

	Schaal:	1	2	3	4
melanine				30	30
lipochroom		55	30	25	10
verschijningsvorm			25		15
bevedering		15	15	15	15
vorm en grootte		15	15	15	15
houding		10	10	10	10
alg. indruk		5	5	5	5
totaal		100	100	100	100

keurschaal 1: Lipochroomvogels zonder verschijningsvorm. Hiertoe behoren de witten: dominant wit en recessief wit en de albino's (dominant of recessief). = hoofdgroep 7.

keurschaal 2: Lipochroomvogels met verschijningsvorm. Geel en of rood, al dan niet in combinatie met ivoor of ino met daarbij de verschijningsvorm intensief of schimmel of mozaïek. = hoofdgroep 8 t/m 11

keurschaal 3: Melaninevogels met lipochroom maar zonder verschijningsvorm. Dit zijn alle melaninevogels met wit als lipochroomkleur. = hoofdgroep 12, 15, 18, 21, 24 en 27 = klasse 36.001/002, 37.001/002, 38.001/002, 39.001/002 en 40.001/002

keurschaal 4: Melaninevogels met lipochroom en een verschijningsvorm. Hiertoe behoren alle melaninevogels die niet in schaal 3 gekeurd worden.

Het verschil tussen de keurschalen zit in de puntentoekening voor de primaire kenmerken.

De secundaire kenmerken zijn voor alle vier keurschalen uniform.

De toepassing van deze keurschalen en de bijbehorende keurtechniek wordt in een volgend artikel verder uitgewerkt.

De keurmeestersvereniging, Kleur- en postuurkanaries, H.K. van der Wal

De Vogel

De

Kleurkanaries (9) ZWART met WIT... dus... DE BLAUWE

Hoofdgroep 12 van het vraagprogramma van de NBvV kent 4 klassen. De hier gevraagde kleurslagen zijn allen 'zwart met wit', dus de 'blauwe', intensief of schimmel, met of de dominant witte of de recessief witte vetstof of bijkleur (= lipochroom).

Ofschoon de blauwe kanarie als een van de oudste kleurslagen al vele jaren in de verblijven van de vogelliefhebbers voorkomt, is het altijd een vogeltje, dat de aandacht trekt. Op vele tentoonstellingen komen we ze wel tegen, doch zelden in grote hoeveelheden. Slechts weinigen kweken specifiek op deze kleurslag, het is veelal een 'bijproduct' van de groen kweek. Gelukkig zijn er uitzonderingen, zodat we nog regelmatig fraaie exemplaren kunnen bewonderen.

In tegenstelling tot andere kleurslagen met de witte bijkleur, zoals die in hoofdgroep 15 zijnde de bruin met wit (zilverbruin) en de vogels in hoofdgroep 18, de agaats met wit (zilveragaat) vragen we bij de zwart met wit zowel intensieve- (staalblauw) als schimmelvogels (blauw).

Juist dit verschil geeft stof tot nadenken en discussie, zowel bij de kweker van deze kleurslag, als bij de beoordeling van die vogels tijdens tafelkeuringen en tentoonstellingen door de keurmeesters. Dit geldt overigens alleen voor vogels die het midden houden tussen intensieve en schimmel exemplaren.

De klacht van inzenders, die deze 'tussenhangers' op tentoonstellingen inzenden is soms, dat ze tijdens de ene keuring als schimmel vogel worden beoordeeld, terwijl dezelfde vogel 2 weken later als intensief exemplaar op de keurlijst wordt omschreven. Is dit toch duidelijke verschil te verklaren, of weten de keurmeesters van kleurkanaries niet hoe de respectievelijke kleurslagen er uit moeten zien? Het antwoord hierop hoop ik onderstaand duidelijk te maken.

Een feit is, dat een vogel uit een andere kleurslag, wiens uiterlijk zich ergens bevindt tussen intensief en schimmel, niet snel naar een keuring zal worden ingezonden. Immers deze vogel voldoet niet aan de standardeisen van zowel de ene als de andere versie, wat heel duidelijk is waar te nemen door zowel de kweker, als door de keurmeester. Zij zullen rustig thuis blijven, om eventueel als waardevolle kweekpartner voor of de schimmel of de intensief kweek te fungeren. Bij de blauwe is dat dus

heel duidelijk anders. Wat staat er nu eigenlijk in de standardeisen over de blauwe kleurkanarie, wat het verschil tussen een intensief en een schimmel vogel moet aanduiden?

Uitgaande van de blauwe kanarie, welke de recessief wit faktor laat zien (dus o.a. geen aanslag in de vleugelpennen) lezen we:

ZWART MET WIT RECESSIEF INTENSIEF (= Staalblauw recessief)

Moet korte, zwarte, smalle en scherp afgetekende bestreping bezitten, nagenoeg aan de bovensnavel beginnend en via de rug doorlopend tot in de flanken.

De bestreping, vleugel- en staartpennen, pootjes en nagels moeten eveneens zwart zijn.

Een egale doorkleuring over het gehele lichaam is vereist en alle contourveren moeten, mede als gevolg van de recessief witte grondkleur, zwartachtig blauw zijn.

Een maximale blauwstructuur en de volle werking van de intensief faktor zijn vereist.

Als een van de voorkomende FOUTEN wordt genoemd 'nog bruin in rug, borst flanken, schouders, vleugel- en/of staartpennen.

ZWART MET WIT RECESSIEF SCHIMMEL (= Blauw recessief)

De bestreping mag iets minder smal zijn dan bij een intensieve vogel. De bestreping moet kort, zwart en smal zijn, scherp afgetekend, aan de bovensnavel beginnend en via de rug doorlopend tot in de flanken. De vleugel- en staartpennen, snavel, pootjes en nagels moeten eveneens zwart zijn.

Bij deze kleur is zo minimaal mogelijk bruin op de rug, in de borst, flanken en in de vleugel- en staartpennen toelaatbaar.

Bij een lichte egale schimmelverdeling, in combinatie met de enkele blauwstructuur, komt de blauwgrijze zilvertint, mede als gevolg van de recessief witte grondkleur, het beste tot zijn recht.

De blauwgrijze zilvertint dient egaal over het hele lichaam verdeeld te zijn.

Als een van de voorkomende FOUTEN wordt genoemd 'te bruin in rug, borst, flanken, schouders vleugel- en/of staartpennen.

Wetende, dat de BLAUWSTRUCTUUR een bruin verdringende werking heeft kunnen we het nut van het bezit van deze faktor, enkelvoudig dan wel dubbel aanwezig, onderkennen. De blauwfaktor komt overigens in vele gradaties voor evenals b.v. de schimmelfaktor.

CONCLUSIE: Als de vogels perfect aan de standardeisen voldoen, dan bestaat er duidelijk verschil tussen de blauw-schimmel en de blauw-intensief. Het merendeel van de vogels die we tegenkomen zit hier echter ergens tussenin.

Zo is b.v. de bestreping niet echt smal, is er nog wat bruin te zien en houdt de kleur van de borst ergens het midden tussen zwartachtig blauw en blauwgrijs (zie boven).

Het zal duidelijk zijn, dat een dergelijke 'tussen hanger' geen topper kan zijn, maar wel een benaming boven zijn keurrapport moet krijgen. Juist hier kunnen de verschillen in benaming optreden, omdat de scheidelijne tussen staalblauw en blauw nooit exact is aan te geven, zoals ook u zult begrijpen.

In een volgend artikel zal ik de diverse mogelijkheden van het kweken van 'zwart met wit' zowel met de dominant witte alsmede met de recessief witte grondkleur aangegeven.

Piet Wassenaar

Kanarievleugel

Na enige tijd geen publicaties meer over Brotogerissen meer in Onze Vogels gelezen te hebben, leek het mij een goed moment om eens iets over deze onbekende Zuid-Amerikaanse parkietjes te schrijven.

Het genus *Brotogeris* omvat zeven soorten van overwegend groene parkieten, die voorkomen van Midden-Amerika tot diep in het continent. Vooral in de jaren zeventig zijn ze massaal ingevoerd, en in die tijd werden ze dan ook tegen zeer lage prijzen aangeboden. De kweek verliep echter zeer moeizaam, en de kleuren spraken niet erg aan, waardoor niet veel mensen de moeite deden om ze te kweken. De laatste jaren is daar verandering in gekomen, maar ze hebben nu eenmaal de naam veel te schreeuwen en de kooien te slopen, eigenschappen die niet erg geliefd zijn. Inderdaad, als je verschillende stellen bij elkaar hebt, hoor je ze wel, maar de knaaglust blijft beperkt tot de wilgentakken die elke liefhebber regelmatig aan zijn geeft.

Onbekend maakt onbemind geldt zeker voor deze vogels. Op tentoonstellingen zie je zelden Brotogerissen,

waarschijnlijk omdat het geen tentoonstellingsvogels zijn. Een kanarie-vleugelparkiet die strak in de veren zit doet het op elke tentoonstelling goed, maar meer omdat de kweekresultaten over het algemeen nog steeds mager-tjes zijn. Waarom juist deze parkieten zo moeilijk tot kweken te brengen zijn is niet bekend, vast staat wel dat met goede verzorging, goede accommodatie en veel geduld kweekresultaten echt niet tot de onmogelijkheden behoren.

Voor diegenen die het interesseert zal ik de zeven soorten even op een rijtje zetten:

- de **Tovi-parkiet** heeft een brede bruine balk over de vleugel en is waarschijnlijk wel de meest bekende van het genus.
- de **Cobaltvleugelparkiet** heeft net als de Tovi-parkiet een oranje kinvlek en daarnaast een diepblauwe vleugelpartij die vooral in de vlucht goed tot zijn recht komt.
- de **Tirica-parkiet** heeft ogenschijnlijk de minste kleur, hij lijkt helemaal groen te zijn, maar ook deze soort heeft diepblauwe vleugels. Hij onderscheidt zich duidelijk van de Co-

baltvleugelparkiet, doordat de Tirica-parkiet de oranje kinvlek en het lichtgele voorhoofd mist, dat de Cobaltvleugelparkiet karakteriseert.

- dan de **Tui-parkiet**, die een kortere staart, en een heel duidelijk afgetekend geel voorhoofd heeft.
- de **Kanarie- en Witvleugelparkieten** danken hun naam aan de kleur van hun vleugels en zijn aan de hand daarvan makkelijk te onderscheiden.
- de **Goudvleugel - of Oranjevleugelparkiet** heeft een kleine, maar duidelijke waarneembare oranje vlek op de vleugels die geen andere soorten heeft.
- de **Vuurvleugelparkiet** tenslotte heeft een witte kop met een blauwe pet, en vuurrode ondervleugeldekveren, die hem een buitengewoon aantrekkelijk uiterlijk geven.

De oplettende lezer heeft nu acht namen de revue zien passeren, terwijl er maar zeven soorten zijn. De achtste soort is echter geen soort maar is een ondersoort van de Witvleugelparkiet. Aan deze ondersoort de Kanarievleugelparkiet zou ik de rest van dit artikel willen wijden.

parkieten

De kanarievleugelparkiet wordt over het algemeen beschouwd als één van de aantrekkelijkste soorten van dit geslacht. Hij zit dan ook bijna altijd strak in de veren, terwijl ook z'n levenslustige gedrag aanspreekt. Het stemgeluid wordt slechts af en toe ten gehore gebracht. Een groepje van deze vogels dat echter een luide keel opzet, kan, als de burens of de kwekers een hekel aan al te veel gekwetter hebben, wel voor overlast zorgen. Gelukkig worden de stembanden slechts zelden getest. Voor een uitgebreide beschrijving verwijs ik naar de foto die volgens mij altijd meer zeggen dan een droge opsomming.

In 1994 kocht ik mijn eerste Kanarievleugels, al snel gevolgd door meer. In september van dat jaar kocht ik dan een bestaand overjarig paar, waar ik al in het voorjaar van 1995 twee jongen van kweekte. In het najaar van 1995 kocht ik in België een aantal jongen van dat jaar, en tot mijn verrassing broedde in 1997 al een dan net twee jarig koppeltje ook succesvol.

De kooien die ik gebruik zijn 120 bij 60 bij 50 centimeter groot. Het broedblok is ongeveer 60 bij 18 bij 18 centimeters buitenwerks, en is gemaakt van multiplex. Het blok is verdeeld in drie kamers, en altijd wordt in de achterste kamer gebroed, wat volgens mij aanduidt dat een donker en beschermd blok de voorkeur verdient. Als voedsel geef ik elke dag een eetlepel zaden (1 deel agapornis met 1 deel grote parkieten). Dit mengsel is gelukkig arm aan zonnepitten, maar

vooral in de winter voeg ik wel eens een klein beetje zonnepitten toe. De ene dag wordt dan een bakje fruit gegeven van drie lepels en de volgende dag een aantal theelepels ei-voer gemengd met druivensuiker, rozijnen, een soort Brinta een eventueel wat voedingssupplementen. Dit geheel wordt rul gemaakt met Roosvicede. Eenmaal per week stel ik een brij samen van lorivoer, honing, Roosvicede, rozijnen en druivensuiker. Daar dit buitengewoon goed gegeten wordt, leent het zich zeer goed om er vitamines door te mengen, want dat wordt dan zeker opgenomen. Grit, sepia en kiezel staan natuurlijk altijd tot hun beschikking. Wilgentakken worden regelmatig gegeven en ook goed gebruikt.

Als aanvulling geef ik vooral in de broedtijd meelwormen, universeelvoer en wat kurk in de blokken. Als bodembedekking van de blokken neem ik zaagsel, terwijl op de bodem van de kooien beukensnippen liggen. De brij die ik noemde wordt overigens niet alleen door mijn Brotogerissen goed gegeten, ook papegaaien als Zwartoorpionussen, Roodbuikpapegaaien en Zwartcaïques eten hun portie schoon op.

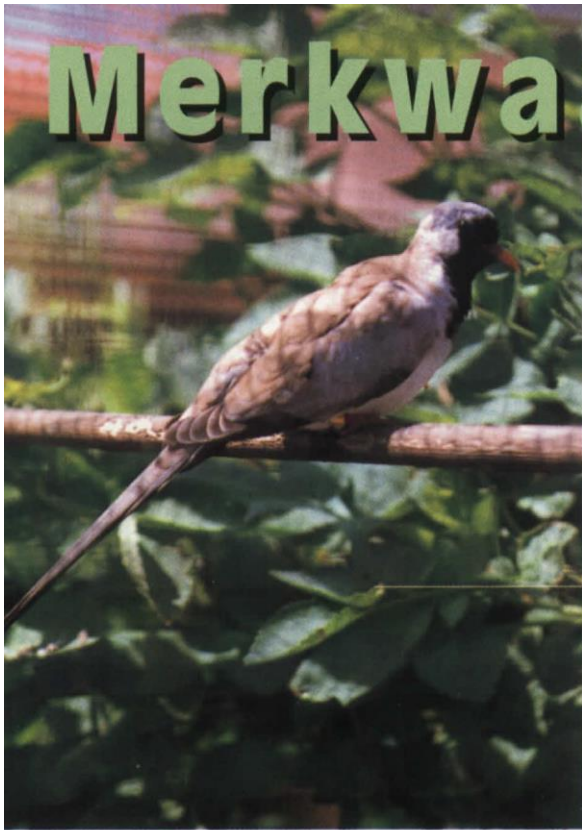
Ik hoop dat ik door dit artikel wat meer mensen kennis heb kunnen laten ma-

ken met deze, volgens mij, miskende parkietengroep. Kweekresultaten zijn weliswaar niet gemakkelijk te bereiken, maar velen zien daar ook een uitdaging in. Voor verschillende soorten is het van groot belang dat ze gekweekt worden, omdat het bestand verouderd, terwijl er weinig jonge dieren komen. Er is in Duitsland gelukkig een speciaalclub opgericht, die zich inzet voor het behoud van deze soorten in gevangenschap.

Als er mensen zijn die na het lezen van dit artikel nog vragen hebben over een van de behandelde onderwerpen, nodig ik hen uit contact met mij op te nemen.

Dinand Derks
Telefoon 058 - 2882708

Merkwaardig

In mijn lange kweekervaring met tropische duifjes had ik afgelopen kweekseizoen een merkwaardig voorval wat ik nog niet eerder meegemaakt had.

Zwartmaskerduif ♂

In een vlinderstruik broedde een koppel zwartmaskerduifjes, evenals andere jaren, op dezelfde plaats op een stuk boomschors dat ik tussen een tak aangebracht had. Er kwam na enige tijd maar een eitje uit en het jong groeide voorspoedig op. Op een morgen zag ik het jonge duifje op de bodem van de volière zitten. Het zat er niet goed bij zodat ik dacht dat het uit het nest gevallen was. Ik besloot daarom ze weer terug in het nest te zetten maar een uur later zat het weer op de bodem van de volière. Ik liet het enige tijd zitten in de hoop dat het wel op een of andere tak zou kruipen. Na enige tijd begon het duifje te wankelen wanneer je in de buurt kwam. Ook de oudervogels bekommerden zich niet meer om het jong zodat ik het besloot onder te brengen bij een Peruduifjong in een ander nestkastje in een andere volière.

Ik had geen andere keus !

De andere duivensoorten die er volgens mij meer voor in aanmerking komen hadden net geen jongen van die leeftijd of zaten met eieren. Het was een gok want de Peruduif is geen gemakkelijke vogel om andere jongen te laten grootbrengen.

De reden waarom het duifje in de steek gelaten is door de ouders kan verschillende oorzaken hebben: het jong kan het nest uit zichzelf verlaten hebben bedelend naar voedsel doordat de ouders niet goed voeren. Maar het kan ook zijn dat de oudervogels alweer snel aan een nieuw broedsel wilden beginnen en het jong er zelf uitgegooid hebben. Bij dergelijke gebeurtenissen zullen we nooit zekerheid hebben over het waarom.

Het was tegen de avond toen ik het jong zwartmaskerduifje bij het jonge Peruduifje in het nest legde. Ik zag dat de

oude Peruduiven het jonge grut nog voerde voordat de avond viel. Ook ging het duivinnetje op de jonge zitten. Het Peruduifjong was nog enige dagen verwijderd van uitvliegen. Ik hoopte natuurlijk dat ook het zwartmaskerduifje nog enige dagen in het nest zou blijven wat ook gebeurde. Na vier dagen vlogen beide duifjes uit na eerst wat onwennig op de rand van het nest gezeten te hebben. Zoals bij de meeste kleine tropische duifjes verblijven de jongen de eerste dagen vrij kort bij de grond, de ouders altijd in de buurt.

Regelmatig zag ik dat de peruduifjes hun eigen jong eerst en dan het pleegkind voerde. Na enige dagen zaten beide jongen al in de vlinderstruik tussen de andere vogels waaronder ook muskusduifjes, diamantduifjes, blauwe grondduifjes en één enkeling, een oude doffer zwartmaskerduif. Ik hield de jonge duifjes evenals trouwens alle andere vogels nauwlettend in de gaten maar deze twee duifjes waarover ik schrijf in het bijzonder tot ze zelfstandig waren. Na enige dagen, zittend en genietend van de zon op het terras, merkte ik iets bijzonders op. Het jonge zwartmaskerduifje zat naast de alleenstaande zwartmaskerdoffer te bedelen naar voedsel. Waarschijnlijk herkende het jong toch op een of andere manier de kleur van zijn ouders nog en het werd dan ook prompt gevoerd !

Enige tijd later zag ik dat het jonge zwartmaskerduifje alleen nog in de buurt kwam van zijn eigen tweede 'pleegpa' terwijl de oude peruduiven alleen hun eigen jong nog voerden. De groei en de vooruitgang van het jonge zwartmaskerduifje verliepen n.m.m. wel langzamer dan bij normale opvoeding maar na drie weken was het zwartmaskerduifje toch zelfstandig en is ook uitgegroeid tot een mooi volwassen vogel. Het was voor mij toch wel een bijzondere ervaring. Pleegouders vanaf de geboorte heb ik regelmatig mee van doen gehad maar deze gebeurtenis vond ik iets bijzonders. Wat zich in het begin als een mislukking liet aanzien kwam toch goed tot een einde en zijn wij weer een ervaring rijker.

Tekst en foto: Frans Delnad

Vlammenwever

Hierbij zend ik u mijn kweekresultaat van de Vlammenwever

De Vlammenwever behoort tot de Vuurwevers. Hiertoe behoren ook o.a. de Oranjeweaver en de Grenadierweaver.

De Vlammenwever lijkt sprekend op de Oranjeweaver, waar hij veel voor verkocht wordt.

Zo ook bij mij! Ik kreeg een stel Oranjewevers. Ik heb ook verder geen aandacht geschonken aan de echtheid van dit soort. Hier kwam ik pas achter nadat ik enkele jaargangen van Onze Vogels had nageslagen.

Vergelijkbaar materiaal staat goed afgebeeld in no. 9 van Onze Vogels in 1982. De rode kleur loopt alleen bij de Vlammenwever door tot boven op de kop tegen de snavelrand. De stuit is minder rood dan bij de Oranjeweaver of de Grenadierweaver.

Ook een goede foto staat op de voorpagina van Onze vogels 1971 no. 12 (alleen voorzien van een foute benaming).

Bij mij is de kweek anders verlopen dan normaal is voor wevers. Ik heb een man en een pop in mijn volière, samen met een stel kwar-

tels en een stel zebrevinken. Er staat een palmboompje in de volière en in de hoeken heb ik wat groen opgehangen. Ook hangen er 4 kanarienesskastjes voor de duiven. Normaal bouwen wevers zelf een nest met invliegopening. Bij mij kozen ze een kanarienesskastje als broedplaats. Het kastje werd maar half volgepropt met sisal. Wie schetst mijn verbazing: op 19 september 1997 lagen er 3 lichtblauwe eieren in. Ik dacht het broeden wordt toch niets, want telkens wanneer ik alleen maar naar de vogels keek, was altijd de pop al van het nest. Mijn verbazing werd nog groter toen na 11 dagen het eerste jong ge-

boren werd en een dag later het tweede jong. Het derde ei was onbevruucht.

Ik weet dat jonge wevers levend voer nodig hebben, dus snel meel en buffalowormen gekocht. Die kregen ze volop: een vierde portie geknipte meelwormen en drievierde portie buffalowormen. Droog insectenvoer raakten ze niet aan. De jonge groeiden als kool. Na zes dagen geringd met 2,5 mm ring. Dit kon al niet meer. Dus 2,9 mm gebruikt met ventielslangetje (voor eventueel uitgooien van de jongen). Ze groeiden goed op.

Na het uitvliegen (? 14 dagen) bleef een jong veel te lang op de grond. Deze heeft het dan ook niet gehaald. Als ik de jongen bekijk, lijkt het net of ze te vroeg uit zijn gevlogen. Ze zijn nog wel 7 dagen zeer kwetsbaar. Aangezien ik overdag werk heeft mijn vrouw de voeding overgenomen. Zes maal daags. Nu, in oktober, is het jong zelfstandig. De wormen worden nu bijna niet meer gegeten, alleen nog maar tropenvoer en onkruidzaden.

Tijdens de broed hield ik elke dag nestcontrole en ook toen er jongen waren. De pop liet dit geduldig toe. De man maakt alleen het nest en zorgt voor de paring, maar bemoeit zich verder nergens mee. Het jong is nu al groter dan de pop en meer gestreept. Volgens mij is het een man. Dat is pas volgend jaar met zekerheid te zeggen. De wevers hadden nog een tweede legsel met drie eieren waaruit een jong kwam. Helaas was dit jong de volgende dag spoorloos. Nu heb ik dit jaar toch nog onverwacht een speciaal kweekresultaat. Normaal kweek ik met agaporniden.

Ik kon in de jongste versie van 1^e eigenkweek vogels in Nederland niet vinden of er eerder met de Vlammenwever is gekweekt. Ik hoop dat het jong een man is: dan kan hij naar vogel 1999.

Benny Bulthuis
Oldenzaal